ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΑΛΟΓΟ

ΤΟΥ CURIEL BUYSSE

Ἡ σκηνὴ εἶταν σύντομη καὶ — πρᾶγμα ποὺ θὰ σᾶς φανεῖ παραδολογία — συγχρόνως πολὺ ἀργὴ καὶ πολὺ γρήγορη.

Καταμεσὶς τοῦ δρόμου τρία παιδάκια παίζιανε καὶ κυλιόντουσαν ἀπάνω στὸν ἄμμο. Νομίζω πὼς τὰ βλέπω ἀκόμη μπροστά μου αὐτὴ τὴ στιγμὴ καὶ πάντοτε ἔτσι θαρρῶ πὼς τὰ βλέπω στὸ μυαλό μου, ὅπως πάντοτε θυμοῦμαι τὴ σκηνὴ ποὺ ξετυλίχτηκε τότε. Τὸ ἕνα εἶταν κοριτσάκι ὡς ἑφτὰ ὀχτὼ χρόνων, μὲ τὸ μουτζάκι του ροδοκόκκινο, μὲ μεγάλα κι' ἀθῶα γαλανὰ μάτια, μαλλιὰ κατάμαυρα καὶ πυκνὰ ποὺ πέφτανε ἄταχτα στὸ λαιμό του καὶ στὰ μάγουλά του, τὸ ἄλλο ἕνα μορτάκι τεσσάρων πέντε χρόνων, παχοῦλο, ξανθὸ καὶ κόκκινο, ἕνας μικροσκοπικὸς ἀνθρωπάκος, χωμένος μέσα σ' ἕνα μπαλωμένο παντελόνι, πολὺ φαρδὺ καὶ πολὺ μακρὺ γιὰ δαῦτον, ποὺ τὸ κρατοῦσαν ψηλά, κοντὰ στὸν ὦμο, οἱ ξεφτυσμένες τιράντες του καὶ τὸ τρίτο ἕνα μικρὸ παιδάκι, ἀκαθορίστου ἡλικίας μὲ φουστανάκια ἀκόμα, ποὺ καθότανε στὸν ἄμμο, ἕνα ἀγαθὸ μωρὸ μὲ μεγάλα μάτια χωρὶς ἔκφραση καὶ σγουρὰ μαλλιά.

Δὲν ξέρω ποιὸ εἶταν τὸ παιγνίδι τους, μὰ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν ἔπαιζαν τίποτα. Ἀνακάτωναν τὸν ἄμμο μὲ τὰ χεράκια τους, κυλιόντουσαν κάτω κι' ἀπολάμβαναν σὰ ζωαράκια τὴν ἀνοιξιάτικη γλύκα τοῦ ἀέρα. Κανένας δὲ βρισκόταν ἐκεῖ γιὰ νὰ τὰ προσέχῃ· τὸ μικρὸ χωριουδάκι φαινότανε βυθισμένο σ' ἕνα μεσημεριάτικο μακάριο ὕπνο, μὲ τὰ λίγα ἀσβεστωμένα σπιτάκια του σὰν ξεχασμένα δεξιὰ κι' ἀριστερὰ στὸν ἴσιο καὶ ἀτέλειωτο δρόμο, τὸ φυτεμένο μὲ δυὸ δεντροστοιχίες ἀπὸ ὀξυές.

Καθισμένος στὴ σκιά, μπρὸς στὸ μοναδικὸ μαγαζάκι τοῦ χωριοῦ εἴμουν κ' ἐγὼ ὁ ἴδιος μισοναρκωμένος, κουρασμένος, ἀπὸ τὴ μακρυνή μου πορεία μὲ ποδήλατο. Εἶχα διασχίσει, τὴν ἡλιολουσμένη καὶ ὡραία ἐκείνη ἡμέρα τοῦ Μαΐου, πάνω ἀπὸ σαράντα χιλιόμετρα κ' ἔπρεπε νὰ διασχίσω κι' ἄλλα τόσα γιὰ νὰ φτάσω στὸ τέρματῆς ἐκδρομῆς μου. Ἔνοιωθα μιὰ γλύκα νὰ πλημμυρίζῃ τὸ κορμί καὶ τὰ μάτια μου ἔκλειναν, καθὼς ἐκάπνιζα τὴν πίπα μου. Πάρα πέρα εἶταν ἀκουμπισμένο τὸ καλό μου ποδήλατο, ὁ σύντροφος τῆς ἐκδρομῆς μου.

Ἔξαφνα διαπεραστικὲς φωνὲς μ' ἔκαναν νὰ συνέλθω ἀπὸ τὴ νάρκη καὶ νὰ πεταχτῶ ὄρθιος. Ἀμέσως ἀντίκρυσα ἕνα θέαμα ποὺ μ' ἔκανε νὰ παγώσω ἀπὸ τὸν τρόμο μου καὶ μὲ κάρφωσε στὴ θέση μου.

Στὸ δρόμο, ἀντίκρυ μου ἀκριβῶς, στὸ ἴδιο μέρος ποὺ μιὰ στιγμὴ προτήτερα ἔπαιζαν τὰ παιδάκια, περνοῦσε ἕνα μεγάλο φορτωμένο κάρρο, σκεπασμένο μ' ἕνα μαῦρο χοντρὸ πανὶ ποὺ τὸ ἔσερνε ἀθόρυβα ἕνα μεγάλο καστανὸ ἄλογο. Καὶ μὲ μιὰ ματιά, γρήγορη σὰν ἀστραπή, ἐνῷ μὲ τὰ χέρια μου ποὺ ἔτρεμαν ἔσφιγγα τὰ μηνίγγια μου, μὲ τὸ στόμα μου ἀνοιχτό, μὴ μπορῶντας νὰ ξεφωνήσω, εἶδα τὸν ἀμαξᾶ νὰ κοιμᾶται μπρούμητα ἀπάνω στὸ μαῦρο πανί, τὰ δυὸ μεγαλείτερα παιδάκια, τὸ κοριτσάκι καὶ τὸ ἀγόρι, ν' ἀποτραβιοῦνται στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, ἐνῷ τὸ μικρὸ παιδὶ ἔμενε ἀμέριμνο στὴ μέση τοῦ δρόμου, χωρὶς τὴν συνείδηση τοῦ φριχτοῦ κινδύνου ποὺ τὸ ἀπειλοῦσε. Δὲν εἶχα προφτάσει νὰ σαλέψω ἀπὸ τὴ θέση μου, ὅταν τὸ βαρὺ ἄλογο βρισκόταν ἀπὸ πάνω του.

Μὰ ὄχι... δὲ βρισκόταν ἀπὸ πάνω του... Κι' ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ νόμιζα πὼς θἀντικρύσω τὸ παιδάκι λυωμένο, συντριμμένο, εἶδα τὸ καλὸ ζῶο νὰ στέκεται γιὰ μιὰ στιγμή, νὰ χαμηλώνῃ τὸ κεφάλι του πρὸς αὐτό,σὰ νὰ ἤθελε νὰ τὸ μυριστῇ, καὶ ὕστερα ἁπλώνοντας τὰ πόδια του νὰ περνάει ἀπὸ πάνω του μὲ τὸ κάρρο χωρὶς νὰ τὸ ἀγγίξει.

Φωνὲς τρόμου, θόρυβος, πόρτες ποὺ ἀνοίγουν μὲ ὁρμή, τὸ ἀγόρι καὶ τὸ κοριτσάκι τρῶνε μπάτσους ποὺ τὰ κάνουν νὰ ξεφωνίζουν καὶ μιὰ γυναῖκα τρέχει ἀναμαλλισμένη σὰν παλαβὴ καὶ σηκώνει τὸ παιδάκι. Τότε ὁ ἀμαξᾶς ὁ ὁποῖος ξυπνάει ὕστερ' ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴ φασαρία, κηδάει ἀπὸ τὸ κάρρο του καὶ ρίχνοντας μιὰ ματιὰ γύρω του, ἀντιλαμβάνεται τὰ συμβάντα καὶ ἀρχίζει νὰ χτυπάει μὲ τὸ καμτσίκι τὸ ζῶο του δυνατά, βλασημῶντας καὶ βρίζοντας.

Τότε ἀνακατέφτηκα κ' ἐγὼ σ' αὐτὴ τὴ φασαρία. Πετάχτηκα ἀπὸ τὴ θέση μου μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Στὴν ἀρχὴ μοῦ ἦρθε νὰ πνίξω αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο. Κι' ὅμως δὲν ξέρω πὼς ἀντὶ νὰ κάνω αὐτὸ καθησύχασα ἀμέσως καὶ ἤρθα στὰ σύγκαλα. Καὶ μὲ γλυκειὰ φωνή, γεμάτη καλοσύνη, τοῦ λέω :

— Καλέ μου ἄνθρωπε, μὴ χτυπᾶς πιὰ τὸ ἄλογο κ' ἔλα νὰ πιοῦμε μαζὶ ἕνα ποτηράκι.

Ἐκεῖνος γύρισε καὶ μοῦ ἔριξε ἕνα βλέμμα πολὺ δύσπιστο, γεμάτο θυμό· ἐγὼ ἀρχίζω νὰ γίνομαι ἔξω φρενῶν καὶ σκέφτομαι ὅτι μιὰ φορὰ ἀκόμα ἂν χτυποῦσε τὸ δυστυχισμένο τὸ ζῶο του,νὰ πέσω ἀπάνω του καὶ νὰ τὸν στραγκαλίσω. Αὐτὸ τὸ αἰσθάνομαι, εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ συμβῇ ἔτσι. Μὰ ἂν δὲν τὸ ξαναχτυπήσῃ πιὰ θὰ τὸν συγχωρέσω καὶ ἔτσι νοιώθω πὼς θὰ κάνω μιὰ καλὴ πράξη, πὼς ὁ καλός μου τρόπος θὰ ξυπνήσῃ γιὰ πρώτη φορὰ μέσα του κάποιο αἴσθημα φιλανθρωπίας καὶ συμπάθειας ποὺ ἴσως στὸ μέλλον πολλὲς φορὲς θὰ τὴ νοιώσῃ νὰ χτυπάει στὸ στῆθος του.

Πετάχτηκα ἀπὸ τὴ θέση μου.

Δὲν τὸ ξαναχτύπησε ὅμως. Θὰ διάβασε χωρὶς ἄλλο μέσα στὴν ἀλλόκοτη φλόγα τῶν ματιῶν μου τὸ τί θἀκολουθοῦσε κατόπιν ἂν τὸ χτυποῦσε πάλι. Θὰ αἰσθάνθηκε μέσ' στὴν ἀσχημάτιστη ψυχή του τὴν ψυχοπόνια, ποὺ ἔλαμπε ἀπὸ τὴ δική μου. Ναί, γιατὶ μὲ μιᾶς γλυκάθηκε τὸ πρόσωπό του, πέταξε τὸ καμτσίκι του μέσ' στὸ ἀμάξι καὶ σταμάτησε τὸ ὅλογό του.

Τότε ἐγὼ γυρίζω καὶ φωνάζω, μεσ' ἀπ' τὸν κόσμο ποὺ εἶχε πιὰ μαζευτεῖ γύρω ἀπ' τὸ ἀμάξι καὶ σχόλιαζε τὸ ἐπεισόδιο, τὴ γυναῖκα τοῦ μαγαζιοῦ καὶ τῆς λέω νὰ φέρῃ δυὸ ποτήρια κρασί. Κατόπι πηγαίνω πρὸς τὸ ἄλογο, τοῦ περνάω τὸ χέρι στὸ λαιμὸ καὶ τὸ χαϊδεύω μὲ συγκίνηση.

— Ἀμαξᾶ, τοῦ λέω, μπορῶ νὰ τοῦ δώσω λίγη βρώμη, ἔ ;

— Ὅπως σᾶς ἀρέσει, κύριε, ἀπαντάει σιγὰ ὁ ἀμαξᾶς κοκκινίζοντας ἀπὸ τὴ ντροπή του.

Ἡ γυναῖκα τοῦ μαγαζιοῦ φέρνει τὸ κρασί· καὶ τσουγκρίζουμε τὰ ποτήρια μας. Τῆς λέω νὰ φέρει βρώμη καὶ σὲ λίγο τὴ φέρνει.

Ὁ ἀμαξᾶς ξεζέβει τὸ ἄλογο κι' ἐνῶ αὐτὸ τρώει πεινασμένο ἀπὸ τὸ πανέρι ποὺ κρατῶ στ' ἀριστερό μου χέρι, ἐγὼ μὲ τὸ ἄλλο μου χέρι χαϊδεύω ὁλοένα τὸ κεφάλι του. Τὸ χαϊδεύω σιγὰ σιγά, τὸ χαϊδεύω ὁλοένα κ' ἔξαφνα, χωρὶς νὰ θέλω, στὰ καλὰ καθούμενα, μὲ πιάνει τὸ κλάμα. Δὲν μπορῶ πιὰ νὰ συγκρατήσω τὰ δάκρυά μου, ποὺ τρέχουν ὁλοένα καὶ βρέχουν τὰ τελευταῖα ἀπομεινάδια τῆς βρώμης ποὺ τὸ καλὸ ἄλογο τὰ τρώει μαζεύοντάς τα ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ καλαθιοῦ.

Τέλειωσε. Τὸ καλάθι ἄδειασε, ὁ ἀμαξᾶς ζέβει πάλι τὸ ἄλογό του, τὸ κάρρο ξεκινάει. Τοῦ σφίγγω τὸ χέρι καὶ τοῦ κλείνω στὴν χοῦφτα του ἕν' ἀσημένιο δίφραγκο.

— Νά, πάρε νὰ πιῇς καὶ κάν' ἄλλο ποτῆρι στὸ δρόμο.

Ὁ ἀμαξᾶς δὲ μποροῦσε πιὰ νὰ μοῦ μιλήσῃ· οὔτε καὶ νὰ μὲ κυττάξῃ στὰ μάτια, τόσο εἶχε συγκινηθῆ.

Στάθηκα ἀκόμα μιὰ στιγμή, κοιτάζοντας τὸ ἀμάξι ποὺ ἔφευγε. Κάποιο χαλινάρι ὅμως δὲ θὰ εἶταν καλὰ ζευγμένο, γιατὶ σὲ λίγο εἶδα τὸν ἀμαξᾶ νὰ σταματάει πάλι τὸ ἄλογό του καὶ νὰ πηδάει κάτω. Τὸν εἶδα κάτι νὰ φτειάχνῃ. Καὶ ὅταν ξεμπέρδεψε, πρὶν ἀνέβῃ στὸ κάρρο τὸν εἶδα νὰ χαϊδεύει τὸ ζῶο του στὴ χαίτη καὶ νὰ τοῦ χτυπᾷ φιλικὰ τὸ λαιμὸ μὲ τὸ χέρι. Ὕστερα ἀνέβηκε πάλι στὸ ἀμάξι του καὶ τὸν εἶδα νὰ παίρνῃ πάνω ἀπ' τὸ μαῦρο πανὶ τὸ καμτσίκι του καὶ νὰ χαράζῃ μ' αὐτὸ κύκλους στὸν ἀέρα, φαιδρά, χαρμόσυνα, μὲ καλοσύνη.

Τότε κ' ἐγὼ ξαλαφρωμένος στέναξα κ' ἔφυγα ἀπὸ κεῖ.

Curiel Buysse

Ο ΧΑΪΝΕ ΚΙ' Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ

Ὁ Χάϊνε εἶταν πολὺ ὑπερήφανος. Ἀπόδειξις τούτου εἶνε τὸ κάτωθι ἀνέκδοτόν του. Κάποτε, ὅταν, βρισκότανε στὸ Μόναχον, γινότανε πολὺς λόγος γι' αὐτὸν στὴν αὐλὴ τῆς Βαυαρίας. Ἄλλοι ἐξεθείαζαν τὴν ποιητικήν του μεγαλοφυΐα, ἄλλοι τὸ πνεῦμα του καὶ τὴν ἔξυπνη ὁμιλία του μὲ τόσο ἐνθουσιασμό, ὥστε μιὰ πριγκήπισσα ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία νὰ τὸν γνωρίσῃ.

— Τίποτε τὸ εὐκολώτερο, εἶπε κάποιος ὑπασπιστής. Ἀρκεῖ ποὺ ξέρω ποὺ κάθεται.

Καὶ ἔστειλε ἀμέσως ἕνα ὑπάλληλο τῶν Ἀνακτόρων στὸ σπίτι τοῦ ποιητοῦ μὲ τὴν παράκλησιν νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ πάῃ νὰ πιῇ τὸν καφέ του στῆς πριγκηπίσσης.

Πράγματι ὁ αὐλικὸς ἐπῆγε στὸ Χάϊνε καὶ τοῦ ἀνέφερε τὸ σκοπὸ τῆς ἀποστολῆς του.

— Προσφέρετε τὰ σέβη μου στὴν Πριγκήπισσα, ἀπήντησε τότε ὁ ποιητής, γιατὶ εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μὲ συλλογισθῇ, ἀλλὰ παρακαλέσατέ τη νὰ μὲ συγχωρήσῃ, γιατὶ συνειθίζω νὰ πέρνω τὸν καφέ μου ἐκεῖ ποὺ πέρνω καὶ τὸ γεῦμα μου.